Wat moeten/kunnen wij op dit moment met de Kadernota?

Dat is nu de vraag aan het college van de PvdA bij de behandeling van deze kadernota. Immers, “Deze kadernota beschrijft en vertaalt slechts de autonome ontwikkelingen en is verder beleidsarm” lezen we dit jaar in de Kadernota.

En voorzitter, als we dan toch niet uitkomen op een geheel sluitende begroting, dan is dat ook een signaal, aan landelijke en provinciale overheden. Als het niet kan, dan kan het niet. Daarom heeft de gemeente ook getekend voor de VNG motie. We zien dat onze gemeentelijke vrijheid steeds verder beperkt wordt. Zolang we niet meer of minder zijn dan een lokaal loket van de rijksoverheid, kunnen we niet als enige verantwoordelijk worden gesteld voor de financiële consequenties. Of het Rijk geeft ons de ruimte om zelf beleid te maken, of het moet de hele rekening betalen.’ Niemand is gehouden aan het onmogelijke. Wij gaan in Teylingen niet de landelijke problemen oplossen, daarvoor ligt de sleutel in Den Haag.

Wellicht kan dit een jaar worden van “herpakken”. Dat zou al heel wat zijn. Wij geven u graag onze kaders mee hiervoor. Wie weet kunnen we dan voor 2022 vol inzetten op al die ambities die tot dan toe nog niet goed uit de verf gekomen zijn. Jammer alleen, voor u, dat u er dan nog maar een paar maanden zit.

Het college en de coalitiepartijen hebben de afgelopen jaren stelselmatig vastgehouden aan het eigen gelijk. Heeft dit desastreuse gevolgen gehad? Zeker het heeft geleid tot een fikse vermindering van de algemene reserve en een begrotingstekort voor de jaren 2023 e.v. Niet altijd zijn de afspraken voor de algemene reserve nagekomen en te gemakkelijk zijn deze reserves aangesproken.

De koers van Vitaal Teylingen is ingezet en de coalitie heeft daaraan vastgehouden. Men wist al dat er tekorten zouden komen voor de naar de gemeente overgehevelde taken. En elk jaar hebben we over de kadernota rond juni dezelfde stoelendans gehouden. En telkens weer blijkt de septembercirculaire er voor te zorgen dat het komende jaar weer fors in de plus loopt.

Ook nu bij de kadernota 2022-2025 is dit het geval. Het jaar 2022 zal nu al fors in de plus zijn wanneer de toezeggingen vanuit het rijk zijn doorgerekend. Maar voor de jaren verder is een forse min genoteerd. Erkend wordt dat er vele onzekerheden zijn en aan de raad wordt gevraagd aanzetten tot bezuinigingen voor de toekomstige raad en college te geven. De discussie over welke rol aan zet is slaan we maar even over. Dan blijft de vraag over: Waarom zal het in 2023 e.v. anders verlopen dan de voorgaande jaren? Natuurlijk niet. Het zou van regeringszijde een schande zijn als de gemeenten niet volledig gecompenseerd worden voor de overgehevelde taken.

Wonen
Kader: 30% sociale woningbouw, meer woningen voor lage en middeninkomens
Teylingen heeft grote ambities voor het bouwen van woningen. Goed dat deze ambities er zijn om een bijdrage te leveren aan het verminderen van de woningnood. Wij zijn de bouwkampioen roept de VVD met enige regelmaat maar ze vertellen er niet bij dat je wel een hele dikke portemonnee moet hebben. Voor bv. jongeren, senioren en jonge gezinnen is het vaak zeer lastig om in Teylingen een betaalbare woning te krijgen. Op dit moment staan er 2 woningen onder de 300.000 euro te koop. Ons nieuwe woonprogramma biedt een prima leidraad voor meer sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen. Afgelopen jaren is dit een paar keer fout gelopen, zoals bij Over Teylingen en het Groot Seminarie. Bij de ontwikkeling van Nieuw Boekhorst moeten we daarom nu duidelijke afspraken maken. Dit betekent wel veel inzet van het college en hier rekenen wij op!

Inzet, want woningbouw gaat niet vanzelf. We hoeven hierbij maar te wijzen naar de nog steeds ontbrekende beloofde monitor Woningbouw en het beloofde actieplan om projecten vlot te trekken.

Voor woningbouwlocatie Langeveld is nog steeds geen plan en dit terwijl we de grond in eigen bezit hebben.

Financieel

Kader: uitgaven en inkomsten in balans. Niet at random grepen doen in de algemene reserve. Instellen maatschappelijk fonds

Afgelopen jaren en ook komende jaren zijn in Teylingen de uitgaven hoger dan de inkomsten. Dankzij onze goed gevulde spaarpot heeft dit nog niet tot consequenties geleid. In twee jaar tijd is de algemene reserve gedaald met ruim 20 miljoen euro (van 64 naar 42 miljoen). Als al deze uitgaven zorgen voor een maatschappelijk of financieel rendement dan zouden we hier geen moeite mee hebben maar helaas dit is niet altijd het geval.

Teylingen is één van de goedkoopste gemeentes van Zuid-Holland. De OZB is in onze gemeente historisch laag. 'Mooi' zou je denken, maar dit holt ook de slagkracht van onze gemeente van binnenuit. Als we mooie voorzieningen als een bibliotheek, welzijnswerk, zwembad, sportvelden, etc willen behouden dan kan dat niet voor een kwartje. De meeste Inwoners zijn best bereid iets meer te betalen, als ze er maar iets voor terug krijgen.

Aan de kostenkant kunnen we ook nog zaken verbeteren. Meer zelf doen en minder uitbesteden. Niet voor elk probleem een extern onderzoeksbureau inhuren. Liever zien we dat de organisatie kwalitatief en kwantitatief op peil komt. Ook geen parkeergarage in Sassenheim, en weer een greep uit onze reservekas, voor een niet bestaand probleem.

Graag stellen wij voor een maatschappelijk fonds in te stellen. Dit kunnen we vullen met het overblijvende geld uit het 'coronapotje' voor organisaties en verenigingen in nood. Hier is weinig uit gebruikt. Misschien nog aanvullen met een donatie uit de algemene reserve. Maatschappelijk rendement behalen in plaats van investeren in een parkeergarage waar geen behoefte aan is.
Zo'n fonds is voor organisaties en inwoners voor activiteiten die maatschappelijk impact hebben. Uiteraard zonder Sywert bedoelingen. Bij sommige gemeenten is dit er al.

Wantrouwen in de gemeente

Kader: participatie en draagvlak uitbouwen doe je aan de voorkant. Investeer daarin.

De gemeente moet weer een organisatie worden die inwoners helpt. Niet alleen afwijzen, handhaven of zeggen dat zaken niet kunnen maar samen met inwoner of organisatie in gesprek gaan en kijken hoe zaken wel mogelijk zijn. Niet direct met de juridische bril kijken of roepen dat iets een precedent werking heeft maar oplossing gericht denken en handelen. Laten we ervoor zorgen dat onze inwoners gesteund en geholpen worden wanneer zij in de problemen komen door bijvoorbeeld bouwprojecten die schade opleveren.

Participatie moet en kan ook beter en dat betekent dus ook dat de informatievoorziening voor burgers beter moet. Proactief, aan de voorkant, denk eens vanuit de inwoners en niet van je eigen blikveld. Hiermee hebben beter zicht op aanstaande en lopende projecten en beter zicht op de inbreng van iedereen. Concreet voorbeeld is het participatieplatform van Katwijk.

Zorg

Kader: Niet bezuinigen op de zorg; zorg bereikbaar en betaalbaar voor iedereen.

Bezuinigen op de zorg is wat de PvdA Teylingen betreft niet verstandig, en zeker niet in tijden van crisis. Er ontbreekt nog te veel informatie om nu al te speculeren over bezuinigingen. De Corona-crisis treft de samenleving hard, en de gevolgen die dat heeft moeten we met elkaar opvangen. Niet bezuinigen op de vangnetten van mensen, ook niet op publieke voorzieningen zoals bibliotheken en wijkcentra. Niet bezuinigen op voorzieningen die de maatschappij dragen. We kunnen onze jeugd niet in de kou laten staan!

Natuurlijk is het goed om te kijken naar de kostenkant: kan het efficiënter, kunnen we zorgfraude tegengaan, zo kunnen we geld besparen. Maar dat is wat anders dan bezuinigen. Mensen die zorg nodig hebben moeten dat ook geleverd krijgen. We willen geen wachtlijsten aanleggen en geen nee zeggen tegen mensen die zorg nodig hebben. Geen zorgplafonds.

Duurzaamheid
Kader: Tempo van verduurzaming moet omhoog. Kom met concrete plannen om dit te verwezenlijken
In de afgelopen 3 jaar hebben wij slechts zeer geringe resultaten gezien in de portefeuille duurzaamheid. Wanneer wij in 2030 100% duurzaam willen zijn, moet dat tempo echt omhoog.

Teylingen levert binnen Holland Rijnland een evenredige bijdrage v.w.b. hernieuwbare energie en sluit niet op voorhand zaken uit die ons wellicht onwelgevallig zijn. Open vizier op de toekomst, voorzitter. Dat zal ons uiteindelijk verder helpen in de zo noodzakelijke energietransitie. Wij waarderen het zeer dat het College deze visie deelt met de PvdA. Dan wat kaders:

Laten wij als gemeente onder voorwaarden daken van publieke gebouwen beschikbaar stellen aan particulieren die zonnepanelen en/of zonnecollectoren willen en stimuleer daarmee energiecollectieven.

Tenslotte het Kompas. Wat moeten wij hier nu mee, hoe moeten we dit nu zien? Het college stelt zich bescheiden op want de verkiezingen komen eraan. Zo niet de coalitiepartijen, zij smijten hun Kompas nog maar eens over de schutting. En waarvoor dan, voorzitter, als het goed is hebben we voor komend jaar een sluitende begroting. Dat is toch streven van iedereen hier. Dan hebben we dat hele stuk niet nodig waar overigens allerlei zaken worden “voorgesteld” die allang gebeuren. Maar onze vragen hierover stellen wij graag in tweede termijn.